

Սպառնալիքն ակամա թելադրում է նաև դիմակայության ծրագիրը, ելքը

**<<Եվ որովհետև մտահոգությունն այլ բան չէ, քան թե ելքի փնտրտուք>>,
Պարույր Մեւակ**

Հայությանն ու Հայաստանին ուղղված ժամանակակից սպառնալիքներից չորսը հիմնական, առանցքային ու ճակատագրական նշանակություն ունեն: Դրանք են ՀՀ-ին, ԼՂՀ-ին, Արեւմտյան Հայաստանին (ներառյալ Կիլիկյան Հայաստանին) եւ Հայոց քաղաքակրթական արժեքներին ուղղված սպառնալիքների ուղղությունները:

Ամեն մեկ սպառնալիք, բարեբախտաբար, իր մեջ պարունակում է նաև դիմակայության ծրագիր: Այդ երեւոյթը շատ դիպուկ նկատել ու հանճարեղ ձեւակերպել է Պարույր Մեւակը. **<<Եվ որովհետև մտահոգությունն այլ բան չէ, քան թե ելքի փնտրտուք>> :**

Նշենք վերջին տասնամյակներին հայությանն ու Հայաստանին ուղղված սպառնալիքները եւ դրանց հաղթահարելու ծրագրերը:

Սպառնալիք ՀՀ-ի ուղղությամբ:

ՀՀ-ի նկատմամբ թշնամական վերաբերմունքը Ադրբեջանից, Թուրքիայից... ՀՀ-ի շրջափակումը, շրջափակման խստացումը, այդ թվում՝ էներգետիկ եւ պարենային: ՀՀ-ի ժողովրդագրական ճգնաժամը եւ դրա խորացումը: ՀՀ-ում սոցիալ-տնտեսական, իրավական, բարոյա-հոգեբանական խնդիրները: ՀՀ-ում ժողովրդավարության խնդիրները: ՀՀ-ի հետխորհրդային ինտեգրման խնդիրն ու դրա պարտադրանքը, որովհետև Եվրոպական ինտեգրումը երբեք չի առաջարկվելու, դա շղարշ է պարգապես Կովկասյան կամ մեկ այլ ձեւաչափ մի օր հանկարծակի օրակարգ բերելու: ՀՀ-ի նկատմամբ զինաթափման պահանջը եւ խաղաղապահ ուժերի հնարավոր տեղակայման պարտադրանքը ՀՀ-ի սահմաններում եւ այլն...

Դիմակայության ծրագիրը, ելքը: ՀՀ-ի Անկախության Հռչակագրի պահանջների համաձայն ՀՀ-ի անկախության ու ինքնիշխանության վերականգնումը: Հրաժարումը ինտեգրման բոլոր ձեւաչափերից, տնտեսական կացութաձեւի փոփոխությունը, չէ որ՝ ՀՀ-ն նաև սոցիալական պետություն է:

Սպառնալիք Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ուղղությամբ:

Ադրբեջանում պետական մակարդակի բարձրացված ռասիստական, հակահայ քարոզչությունն ու գործունեությունը: Ադրբեջան պետության սպառնալիքներն ու մոլուցումն ու ռազմատենչ հոետորաբանությունը, դրա հնարավոր աղետալի ու բացասական հետեւանքները տարածաշրջանի պետությունների ու ժողովուրդների համար: Ընդգծված թշնամական վերաբերմունքը ԼՂՀ-ի անկախության եւ ինքնիշխանության նկատմամբ: ԼՂՀ հակամարտության կարգավորման ձգձգումը, որը խոչընդոտում է ԼՂՀ բնակչության ապագա ունենալու ու զարգանալու հիմնարար իրավունքին: Հիշեցնենք, որ 2006-ին հրապարակված Ռալֆ Պիտերսի <<Միջին Արեւելքի նոր քարտեզը ըստ արյունակցական կապերի եւ հավատի նմանությունների>> հոդվածում ու քարտեզում, ԼՂՀ-ն ընդհանրապես բացակայում է:

Դիմակայության ծրագիրը: ԼՂՀ-ի՝ որպես պետական միավորի, իրավունքների եւ բնակչության անվտանգության, ազատության, ինքնորոշման, զարգացման եւ առաջընթացի իրավունքների պաշտպանությունը: Ադրբեջանից բռնագաղթված հայության քաղաքացիական իրավունքների վերականգնման հարցը՝ միջազգային օրենքների շրջանակներում, այդ թվում՝ ժամանակակից Ադրբեջանի պետական եւ հասարակական կյանքին

մասնակցելու լիիրավ իրավունքը: Աղբբեջանի մեջ ապրող այլ ժողովուրդների իրավունքների ճանաչման ու հաստատման եւ նրանց Աղբբեջանի պետության կառավարմանը լիարժեք մասնակցության իրավունքի հարցերը: Ատրպատական - Աղբբեջան պատմական կեղծ անցումների հարցը, իրականում Աղբբեջան - Ատրպատական - Ադվանք քաղաքակրթական անցումների հարցը:

Սպառնալիք Արեւմտյան Հայաստանի եւ Կիլիկյան Հայաստանի, Միջին Արեւելքի հայության ուղղությամբ:

<<Արաբական գարուն>> ծրագրի անվան տակ Միջին Արեւելքում ընթացող ռազմա-քաղաքական սպառնալի իրադարձություններն ու զարգացումները: Զուգահեռ, արեւմտյան որոշ ծրագրերում նկատելի Վիլսոնյան Իրավարար վճիռն ու Մերի դաշնագրի Հայաստանին վերաբերող դրույթները շրջանցելու ձեռագիրը, մասնավորապես Պենտագոնի ծրագիրը, որը 2006 թվականի օգոստոսին հնչեցրեց պաշտոնաթող սպա Ռալֆ Պիտերսը: Այդ ծրագրով նախատեսվում է Ազատագրված Քրդստան ստեղծել Արեւմտյան Հայաստանին (ներառյալ Կիլիկյան Հայաստանին), Արեւելյան Հայաստանին պատկանող տարածքների վրա: Այդ նպատակով հրապարակ բերվեցին Հայաստան-Թուրքիա Արձանագրությունները, որոնք շատ հաճախ սխալմամբ կոչում են հայ-թուրքական արձանագրություններ: Միջին Արեւելքի հայկական գաղթավայրերին ուղղված ժամանակակից մարտահրավերները:

Դիմակայության ծրագիրը: Վիլսոնյան Իրավարար վճռի թղթածրարի վերաբացումն ու իրականացումը: Արեւմտյան Հայաստանի հայերի՝ որպես Միջին Արեւելքի պետությունների քաղաքացի, որպես տարածաշրջանի բնիկ, որպես բնօրրան հայրենիքում ցեղասպանված եւ բնօրրան հայրենիքից՝ Արեւմտյան Հայաստանից (ներառյալ Կիլիկյան Հայաստանից), տարագրված հավաքականության բոլոր իրավունքների պաշտպանությունը, այդ թվում՝ բնօրրան հայրենիք վերադարձի իրավունքի, դրա իրավական քաղաքական հետեւանքներով: Արեւմտյան Հայաստանի օկուպացված տարածքներից թուրքական զինված ուժերի դուրսբերումը: Գաղութային երկրներին (օկուպացված տարածքներին) ու ժողովուրդներին անհապաղ անկախություն տալու մասին ՄԱԿ-ի ընդունած 1960 թ. Կոնվենցիայի դրույթների համաձայն՝ 1920 թ. օգոստոսի 4-ի Կիլիկյան Հայաստանի անկախության ճանաչումը: Հայերի ցեղասպանության դատապարտումը միջազգային իրավական աստիճաններում, ցեղասպանության հետեւանքների վերացման գործընթացի սկզբնավորումը: Միջին Արեւելքի հայության ինքնապաշտպանության իրավունքի ապահովումը:

Սպառնալիք Հայոց լեզվի, Հայոց պատմության, մշակույթի եւ քաղաքակրթական արժեքների ուղղությամբ:

Հայոց լեզվի աղճատումն ու ձեւախեղումը ԶԼՄ-ների եւ իբրեւ թե ազատ խոսքի, ազատ արտահայտվելու կողմնակից <<ազատ մտավորականների>>, իրականում գոեհկաբանների այլանդակությունների միջոցով: Հայոց պատմության եւ քաղաքակրթական արժեքների կեղծարարությունն ու հայկական հուշարձանների ոչնչացումը: Միջազգային ծավալներով եւ պետական, հասարակական եւ ԶԼՄ-ների մակարդակով իրականացվող հակահայ այլաստացություն, ռասիզմի քարոզչությունը:

Դիմակայության ծրագիրը: Հայոց լեզուն՝ մայրենին, եւ քաղաքակրթական մնացած արժեքները, կարող է պաշտպանել իսկապես ազատ, անկախ, ինքնիշխան պետությունը, ինչպես նաեւ իր իրավունքներին քաջատեղյակ եւ այդ իրավունքները պաշտպանելու ձգտող կազմակերպված հավաքականությունն ու ժողովուրդը:

Եզրափակիչ խոսք: Հայությանն ու Հայաստանին ուղղված հին ու նոր սպառնալիքները սրանով չեն ավարտվում, դրանք բազմաթիվ են: Ինչու ենք ասում հին եւ նոր, որովհետեւ դրանք <<անհիշելի ժամանակներից>> ծրագրավորված ու ծայր առած գործընթացներ են, որոնք ներկայում՝ եւ իրականացնողի, եւ իրականացվողի գործողությունների, իրավունքների ու պարտավորությունների տեսակետից սահմանային վիճակում են, եւ այլեւս ենթակա չեն նրանց կամքին, որովհետեւ այլեւս ենթակա են համերկրային գործընթացներին, օրենքներին, որոնք կապված են մեծ դարաշրջանի փոփոխության հետ:

ՀՀ-ի ուղղությունը անշուշտ գերակա է, բայց կյանքը ցույց է տալիս, որ մնացյալ ուղղությունները պետք չէ անտեսել եւ թողնել հեռագնա ժամանակների ծրագրավորման ու գործունեության: Ընդհակառակը, պետք է առաջնորդվել՝ <<Ամեն մեկ սպառնալիքին, մեկ ծրագիր>>, սկզբունքով:

Արեւմտյան Հայաստանի Կառավարության
Արտաքին Գործերի Հանձնաժողով
01. 09. 2012

Արեւմտյան Հայաստանի Ազգային Խորհուրդ
stat.gov.wa@haybachdban.org